

D A N I C A.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XI.

V Ljubljani 16. kimovca 1858.

List 19.

K Marii pomočnici.

(Iz nemškiga.)

O Marija, ti pomagaj nam!
Te pozdravljamo, Devica.
Se ti vklanjamo, Kraljica!
Marija! Marija!
Le ti pomagaj nam.

O Marija, ti pomagaj nam.
Kadar že oči medlijo,
Usta več ne govorijo:
Marija!

O Marija, ti pomagaj nam!
Kadar moramo umreti.
Ti nam milost daj prejeti:
Marija!

O Marija, ti pomagaj nam!
Kadar duša gre iz telesa,
Nas britkost in strah pretresa:
Marija!

O Marija, ti pomagaj nam!
Tukaj nam pomoč dodeli,
De tam bomo kdaj veseli:
Marija!

Hieinger.

Častitljiva slovesnost pri cerkvi Marije Device pred mostom v Ljubljani, 9. kimovca 1858.

Petnajsto nedeljo po binškojih letašnjiga leta je bilo v cerkvi Marije Device pri č. OO. frančiškanih v Ljubljani to-le oznanjeno:

Znano vam je, de na višini sprednjiga ozidja cerkve Marije Device je stala podoba Matere Božje lavretanske ali zamurske, ki je bila iz lesa izrezana. Lepa versta let je ta podoba že od deleč oznanovale, de tukaj je cerkev Materi Božji, Kraljici nebés in zemlje posvečena. Od vročine in deževja kakor tudi od červov je bila ta Marijna podoba že tolikanj slaba, rahla in červiva, de se je bilo bati, de bi se ne združila, razpadla in koga spodej gredočih ne poškodovale. Torej smo bili primorani jo z visave spraviti. Vsak lahko previdi, de taka podoba se zdaj pogreša na naši cerkvi. Dolgo časa so nas misli nahajale, iz česa bi se nova, stanovitna, pa varna podoba Marijna naredila za ta imenitni kraj; pa vse je bilo z velikimi stroški sklenjeno; poslednjič smo se vender odmenili, enako podobo iz vlečene kotlovine ali kupra narediti. In to se je tudi zgodilo, kakor vam je znano, de je zdaj dodelana in ste jo morebiti že vidili v predmestji pri mojstru, gosp. Matevžu Šreinerji, ki je skorej celo leto o tej podobi delal. V svoji visokosti meri celih 13 čevljev, de se bo tudi postavljena znad cerkvene višave od deleč v pravi človeški postavi zamogla viditi. Narejena je kakor mogočna, častitljiva kraljica, pa tudi kakor ljubeznjiva in skerbna mati, ki želi vse pod svoj plajš sprejeti. Na glavi ima zlato krono, v eni roki derži zlato kraljevo palico, kakor mogočna kraljica, v drugi Božje Dete Jezusa, blaženi sad svojiga telesa, kteriga je rodila v naše in vesoljniga svetá odrešenje; torej derži Jezus, Božje Dete, v eni roci svet, z drugo pa tajistiga blagoslovluje. O glejte, kako visokiga pomena bo tedaj ta podoba Marije Device, ne le za nas, ampak za celo ljubljansko mesto. Kaj družiga je tedaj želeti, kakor de bi se ta veličastna podoba Matere Božje srečno, brez vse nevarnosti

povzdignila na višavo le-té cerkve, in skoz stoletja se poznim in naslednjim rodovam, bližnjim in daljnim, milo označovala, de tukaj je cerkev, odmenjena k pobožnemu česenju Božje Matere.

Naj tedaj Marija celo ljubljansko mesto z vsimi njegovimi prebivavci milo vzame v svoje varstvo, naj čuje, gleda in varuje vsih nevarnost to verno mesto; naj se ozira kakor skerbna Mati na vsih potrebe; naj odvraca od nas hude sibe vojska, ognja in strašnih potresov, kakorsnih smo večkrat že trepetaje skusili; naj usmiljeni Jezus svojo sveto Božjo ročico vzdiguje in deli obilnost blagoslova Božjiga.

Na to je bil čas povedan, kdaj in kako bo kviško vzdignjena, in je več od blizo ne bodo mogli viditi, in k sklepu je bilo še rečeno: Ker pa, kakor upamo in pričakujemo, to delo ne bo le samo v lepšanje celiga ljubljanskiga mesta, temuč tudi v pomoč vsim mestnjanam po Marii, Božji Materi; torej bodi vsim farmanam, sosedom, domačim in ptujim, in vam ljubim vsim za Božjo in Marijno čast vnetim ljubljancem gorko priporočeno, de bote z obilno milovsino dobrovoljno pripomogli k delu, ktero velike stroške prizadene, in bo vam in vašim naslednikom ne le v čast in hvaležin spomin, temuč tudi v obiln duhovni prid, tolažbo in veselje. — K temu še pristavimo, de bodo stroški tolikanj veči, ker se tudi vse cerkveno sprednje lice te cerkve, ki je na tako očituim kraji, zdaj prenareja, lepša in bo z vkusnimi okrajki, napustki ter z umetno vbranimi barvami služilo v posebno olepšavo cerkve in tega kraja.

Kako pa de se je godila prelepa slovesnost, ko je bila imenovana častitljiva podoba vzdigovana, naj pové naslednji popis, ki smo ga prejeli iz priljudne roke.

Pretečeni četertik, t. j., 9. kimovca je bil zares za celo ljubljansko mesto dan svetiga, kersanskiga, nebeškiga veselja. Lepa, častitljiva podoba Marije Božje Matere je bila na visavo sprednjiga ozidja frančiškanske cerkve tako-le postavljena:

Na dvoriši gospoda Matevža Šreinerja so ji naredili častitljiv tron, na kteriga so imenovano podobo postavili, in lepo ozaljšali. Na to je pristopilo 24 korenjakov, ki so jo vzdignili, in nesli iz hiše imenovaniga umetnika in jo postavili pred hišo na ulicah, kjer je željno pričakovala velika množica ljudstva. Ko je bila v obliči toliko zbranih gledavcov, zadone glasno in veselo zvonovi po cerkvah, v stolni cerkvi sv. Miklavža, pri sv. Petru in pri Frančiškanih, kakor bi napovedovali, de zdaj gre Kraljica zemlje in nebés z revne zemlje na visavo svoje hiše, ali v nebesa. Sredi pota obstoje nosivci, postavijo veličastno podobo na tla, pričakovaje prihoda spremljivne duhovšine. Na to pridejo visoko častitljivi fajmošter in dekan stolne cerkve, g. Jožef Zupan, spremljani od duhovšine in vsih bratov frančiškanskiga samostana, pokropé z blagoslovljeno vodo podoba Marije Device, in verno množico brezštevilnih gledavcov. Okoli desete ure pride procesija z Marijno podobo do cerkveniga praga pri frančiškanski cerkvi Marije Device

pred mostam. Zdaj je bila podoba s svojiga trona spodobno vzeta, pred cerkveni prag postavljena, in med tem je bila v cerkvi na altari oznanovanja Marije Device brana sveta maša, de bi se nato podoba srečno zamogla na mesto povzdigniti. Po dokončani sv. maši gredó visoko častitljivi gospod dekan, spremljani od duhovšine in frančiskanov, v procesii med veselim zvonjenjem na velike cerkvene stopnice, stopijo ginjeni pred častitljivo podobo in jo slovesno blagoslovijo z navadnimi cerkvenimi molitvami in opravili. Potem se obernejo visoko častitljivi gospod dekan in korar k zbranimu ljudstvu, kteriga je toliko bilo, de se lahko reče, de pred mostam in po mostu se nikoli toliko ljudi ni bilo, in s čversto, ginljivo, in za čast Marije vneto besedo pričujočim naznanijo veselje tega dneva, in pomen pred njimi stoječe svete podobe. Naznanili so, de ta zdaj blagoslovljena podoba Marije Device zamurske, ktera se tukaj pred njimi stoji, pa bo skorej na višavo povzdignjena, ne zadeva veselja in upanja le ene same cerkve in fare OO. frančiskanov, ampak vse ljubljansko mesto, kjer kraljevala in gospodovala bo na višavi čez celo mesto, in de naj bi ga milostno tedaj varovala hudih šib, bolezen, lakote, oguja, povodinj in strašnih potresov. Opomnili so, koliko tavžent in tavžent jih bo tukaj mem hodilo. vskakterih ljudi, pravičnih in grešnikov, bogatih in revnih, zdravih in bolnih, in se bodo na Marijo za pomoč ozerali; koliko jih bodo tudi memo na pokopalise nesli. Rekli so med drugim, kako marsikteri bo morebiti na grešnim potu od svojiga hudobniga namena odstopil, ko bo mem gredé zagledal Marijo na višavi. V misel so vzeli, kako lepo se bo Marijuna podoba podajala na tem častitim mestu, kako ginljivo in spodbudljivo bo memgredočim, ko bo zjutranje solnce tako častito podobo obsevalo, ko se bodo večerni žarki ob zlato krono Jezusa in Marije utrinjali. Pristavili so, de je danasnji dan častito znamuje, de Ljubljana je katoliška, in so priporočili Marii vse v varstvo, de bi se nobeden sveti veri ne znežvétil. So pa tudi vsi vneti priporočili vsim mestjanam, de naj svoje oči pridno k Marii obračajo. Pravični, de bi v dobrim stanovitni ostali, grešniki, de bi po prošnjah Marije gnado spokorjenja zadobili. Priporočili so v varstvo in brambo Marii Device lavretanski mlade in stare, bogate in revne, zdrave in bolne, pravične in grešnike, sploh celo ljubljansko mesto z vsimi prebivavci in so se posebej vošili, de bi bila ta podoba v slavo Božjo in Marije Device, in v čast Očeta serafinskiga reda, sv. Franciška, ter v zveličanje njegovim sinovam. Na to so molili klečijoči pred podobo Marije Device lavretanske litanije. Na zadnje so šli z drugo duhovšino, in brati reda sv. Franciška, kakor k slovesnimu odhodu Matere Božje z zemlje na višavo, se podobo pobožno kušnit, in pevci so med tem lepo zbrano zapeli pesem od lavretanske kapele. Bilo je že blizo poldne, ze se je iztekala dvanajsta ura; vse se s stopnic pred cerkevjo umakne, vse je tiho, in vzdigne se Marija vprico neštevilnih gledavcov, v enajstih minutah je bila popolnoma na svojim odločenim častitim mestu nad cerkevjo, in kmal potem je po cerkvah poldan zadonelo, kakor de bi zvonovi z visave opominjali, de naj vse serca in usta časté Kraljico na višavi, ter molijo: Češena si Marija! Umetni Anton Jerancič, ki je oder ali rešt naredil, je na višavi trikrat zaklical: Živi Marija! in v vsih pobožnih sereih neštetih pričujočih je odmevalo: Živi Marija! vesel šum je vstal, vse lica so bile vesele, in hvaležne solze so se utrinjale. Bilo je ljudstva vse polno iz vsih stanov, iz celiga mesta, tudi iz dežele; pa vse se je spodobno in pobožno obnašalo, kakor se pri naj svetejših cerkvenih opravilih spodobi, ter so jih bogoljubni občutljivi obhajali: kako veselo je moglo za Marijo biti, ko je šla z te doline terpljenja v nebesa, in kako veselo bo tudi za nas enkrat, kadar bomo po dokončanem delu, po premaganih nevarnostih šli za Marijo v svete nebesa. Torej so se slišali med vzdigovanjem veseli glasovi: „V nebesa gre“; o kako lepo je!“ kako lepa je!“ itd.

Naj bo vse to častito delo, ki tudi ven iz Ljubljane na okrog slovi, trojnoedinimu Bogu in nebeski Kraljici v čast in hvalo, vernim ljubljanskiga mesta pa in vsim mem gredočim v spodbudo in zveličanje.

Žalostnica iz Loke.*)

Laeter et gaudeam, quia raptus est.
ne malitia mentem ejus mutaret,
quia placuit Deo anima ejus.
S. Hier. ep. sel. II., 22.

Žalostna slovesnost se je obhajala 21. vel. serpana v Loki pri fari. Pokopali so tu mladenca, ki ga ponosno svojiga rojaka imenovati smemo, Gregorja Kemperle-ta bogoslovca 2. leta, ki je 19. u. m. po dolgi bolezni končal svoje življenje, ki se sme vsakim oziru lepo in sveto imenovati. Rojen je bil v Podlomku nad selško dolino 5. sušca 1837, in se je potem s takim speham v Ljubljani učil, de morebiti Ljubljana ni deset učencov imela, kar stoji, de bi mu bili enaki, in skorej smem reči, de nobeniga ne, de bi ga bil prekosil. Kdor ga je poznal, mi bo besedo poterdil, kdor ne, naj verjame prijatlu ranjeiga, ki je 6 let z njim v eni sobi bival in vedno njegov součenc in zvest tovarš bil. Zrejen je bil v Alojzjevišu, kjer je tudi zadnje dve leti bival, in pomagal rejence gojiti in nositi butaro novo vstanovljene šole, čimur nekteri tudi njegovo prezgodnjo smert pripisujejo. Al akoravno bi jo bilo utegnulo to kej pospešiti, vender korenine njegove bolezni dalje segajo in vsaj v šesto šolo. Potreba je bilo, de bi se bil v svoji gorečnosti nekoliko priderževal, in le s tem bi se bil zamogel v čast in blagoslov dežele ohraniti. Al Bog mu je lepši kraj odločil, kjer bo razvetela vsa njegova lepota in blaženost. Zadnje tri mescé svoje bolezni je bil v Loki, kjer so ga verli in blagosercni gospod dekan F. Kramar z vsim blaženo preskerbovali, in kjer je tudi za jetiko umerl. Pokopali so ga po velikih biljah in peti sv. maši z leviti v. č. gospod dr. Pogačar, korar in bivši vodja Alojzjeviša itd., pod čigar vodstvom je ranjki svoje lepe čednosti pričel in jih doversil, de so nam vsim v poduk in vnemo. Le malo besed so mogli govoriti na njegovim grobu zbrani množici, součencam in sobratam, ki so bili tudi k pogrebu prišli, bili so preveč ginjeni o zgubi ljubljeniga rejenca.

Res čudne so Božje pota, in ko bi nam sv. vera sere ne ogrevala, bi pač tožili čez njegove sklepe, ki nam tolikrat žalost in zgubo namesto zaželenih upov odločijo; pa moliti moramo Božje naredbe, in vtolažen rečem s sv. Hieronimam: „Naj se veselim in radujem, de je odvzet, de ne bo hudobija njegoviga serca zmotila, ker dopadljiva je bila Bogu njegova duša.“ Res dopadljiva mu je bila, ki ga je že tukaj tako bogato z vsimi obdaril, kako se mora še le tam svetiti venec plačila za tako sveto življenje. Naj v miru počiva ljubi bratec, in naj prosí pri Bogu za nas. O priložnosti utegnem kaj več iz njegoviga lepiga življenja pisati.**)

Solzica na prijatlov grob.

K zatonu solčice nagnilo se je
In nilo zadnjič še ozre se tje.
Kjer bratec iz umerjociga očesa
Le vedno v sladke vpertiga nebesa
Se vtrinja merzla — zadnja še solzica
Čez lica. —

*) Desiravno je že v poslednji „Danici“ nepozabljivimu mladenču spominek postavljen, naj se mu pridá še ta prisercni venček, ki nam je bil unikrat z družimi spisi vred prepozno v roke prišel. Prosimo predrage gg. dopisovavce, de bi casu primerne dopise blagovolili dosti zgodaj pošiljati, ker rado se dogodi, de precej po natisnjenim listu nam dojdejo pisma z zapopadkam, ki ga je škoda odkladati. Vr.

**) Prosimo, ker enaki zgledi so pač potrebni tudi mnogim učencam, de bi se ložej obvarovali posvetniga duha, ki se ga v svojo silno nesrečo tako radi navzamejo. Vr.

Že mila lučica zapada, al z njo
Nam nada, de vernila zopet se bo,
Ostane. Ti pa bratec naš preljubi.
Ne verneš nikdar več se, in o zgubi
Nam tvoji zvezdica je nar bolj mila
Vgasnila.

Vgasnila je, ki ni blišala samò,
Tud ogrevala nam je serca, zato
Pogrešajo te znanci in iskaje
Ne spomnijo, de šel si v kraje.
Od kjer nihče se, kogar grob zagerne,
Ne verne.

Res naglo vsahnejo cvetlice, pa kaj!
Njih lica razcvetò spomladi nazaj;
Cvetlica ti pa nisi dozorela,
In vender več spomlad ne boš cvetela;
Cvetla, zorela bodeš v lepšim kraji,
Tam v raji.

Ljubezni znana moč, povedi, zakaj
Ne kličejo solze ga naše nazaj?
Saj vse ga je ljubilo, kar poznalo
Ga je. Al to ga ni na svet vezalo;
Ljubezni moč povzdigne ga 'z telesa
V nebesa.

Kot svečica stopi v plamenu se vsa,
In lampica, če preveč olja ima,
Umerje: tako je tebe, cvetka mila!
Gorečnost prevelika nam umorila,
Al najdel tam si srečnejši zavetje
Za cvetje.

Tam teče sladki vir ljubezni za té,
Ki zanj, le zanj darval na zemlji si vse,
In ta ljubezen, ki čez grobe seže,
Nas tudi zdaj še, bratec, s tabo veže.
Nas veže na deželo lepo srečno
In večno! ..n..*..n..

En dan iz tetašnjiga šmarničniga opravila.

Prevdarek od pekla.

Ali je pekel, ali ga ni? bi kmal vprašal kak nejeverniki današnjih časov, ki mu je razuzdano življenje luč svete vere zatemnili. Vprašam te pa namesto odgovora: Ali je pravični Bog, ali ga ni? Praviš: nad tem še nikoli nisim dvomil. In glej! ta pravični Bog sam nam je razodel, de je pekel, kraj, kjer bodo pogubljeni vekomej terpeli. Je kraj, so temnice, kjer bo jok in škripanje z zobmi (Mat. 8, 18. — 22, 13.); je červ, ki zmiraj grize; oginj, ki nikoli ne ugasne; boleča lakot in žgeča žeja jih bo (vekomej) morila (ps. 58, 7.); verženi bodo v jezero razbeljeniga žepla in smole (skriv. raz. 21, 8.), ter bodo strašnimu obupovanju in grozovitnim mukam zročeni (Jerem. 30, 12.) Tako govori Bog, večna resnica: veš ti té reči morebiti bolj kakor Bog? Se smeš prederzniti, njegove skrivnosti pretresati ali nad njimi dvomiti? Od pekla so prepričani tudi krivoverci, turki in nejeverniki; le samo med keršenimi nejeverci se morebiti kateri najdejo, kateri pekel tajé, ker jim vést šeptá, de ga imajo zasluženiga. Ali kaj pomaga tajiti, ko ga pa vender ugasniti ne morejo! Bolj ko to misel zatirajo, bolj jih straši v sredi njih veselja, in grešne razuzdanosti. Poprašam te, grešnik, kako boš mogel prebiti v peklú, ker se že misliti nanj bojiš?

In ako se pogubiš, kakošno bo tvoje opravilo v peklú? Misel in misel, kako lahko bi se bil zveličal, pa se nisi hotel. Spomin na tisto pridigo, tiste vaje, tiste bukve, tiste navdavanja, s katerimi te je Bog klical, pa nisi poslušal. Pretuhtovanje njih toliko in toliko tvojiga stanú, tvoje starosti, tvojih zmožnost, tvoje šole ali tovaršije: oni zveličani, ti pa pogubljen! In potem tisto strašno vpitje, udeleovanje, obupnost, preklinovanje, de je strašno misliti. Oh, kakošno življenje! oh, kakošno opravilo v peklú!

In ako padeš v ta oginj, od kteriga sam Bog govori, doklej misliš, de boš v njem? Sto let? Več. Tavžent let? Več. Milijon let? Več, več. Milijone milijone milijonov? Več,

še le več. Doklej tedaj? Dokler Bog ostane Bog, zmirej, vekomaj, vse vse večne čase! In v tolikim času ne bo nikoli nič počitka? Tudi za trenutek ne? Nikoli nič ne. Se nikoli ne bo moglo tudi ne s perstam giniti? Nikoli ne. Se ne bo nikoli moglo oko zatisniti, tudi za 15 minut ne? Nikoli ne. Ne bo nikoli moč dobiti saj cue kaplje hladne vode? Nikoli, nikoli ne! Moj Bog, moj Bog, vari me! O oginj! o pekel! o večnost!

Še dvomiš nad peklam? Hočeš poskusiti? O groza zame in zate, ako prepozno spregledava!

Zgled.

Še le 71 let je, kar je umerl svetnik poslednjih časov in posebin častivec Marije Device, sv. Alfons Ligvorjan. Sveta mati katoliška Cerkev ima namreč vedno čudeže in vedno svetnike v sebi, in pa le ona sama, ker le samo ona ima od svojiga Ženina Jezusa Kristusa vse pomočke posvečevanja. Oče sv. Alfonsa je bil Avstrijanec, ki je blizo Neapelna prebival, in je imel veliko pobožnost do terpljenja Kristusoviga. Njegova pobožna mati je bila imenitna zavoljo velike pohlevnosti v terpljenji, in bila je silno skerbna, de bi svoje otroke keršansko zredila. Kakor bela lilija je rasel Alfons v čednostih in nedolžnosti; in je bil z desetim letam v neki vstav zlahtnih mladenčev sprejet. Takrat je bil že prvo sv. Obhajilo prejel in se popolnoma Zveličarju posvetil in zročil. Kako silno se mu je greh studil, se vidi iz tega-le: Nekiga dne ga tovarši k igri z žogami vabijo; brani se nekaj časa, poslednjič pa privoli, ker le silijo, in dobi igro, desiravno ni znal igrati. Zavoljo tega se je eden zmed unih mladih tako razserdil, de ga je jel zmerjati in zaničevati. Alfonsa je vse zarudečelo v obraz, precej dá dobiček nazaj in reče z reznim glasom: „Kaj, zavolj te malovrednosti se prederzneš Boga zaliti? Tukaj na tvoj denar!“ To reče in odide. Zvečer ko je bila igra dokončana, ga tovarši skerbno po vertu išejo, in najdejo kleččiga pred podobo presvete Marije Device, ki jo je bil na drevo pripel, in ves je bil v molitev zamaknjen. Ko fant, ki ga je bil razžalil, to vidi, na glas zakliče: „Oh, kaj sim storil, svetnika sim razžalil!“ Alfonsa je bil njegov oče odmenil, de bi velik gospod bil; ali Bog ga je bil za vse kej večiga poklical; bil je mašnik, škof, velik svetnik. Od tega svetnika je veliko prelepiga branja, hočem pa vam le samo to povedati, kar sim za dans namenil.

Ko je Alfons še med svetam živel, je bil nekđaj z več družimi pri duhovnih vajah v samostanu sv. Mihaela v svojim domaćim kraji. Misijonar, ki je svete vaje vodil, je povedal v nekim nagovoru to-le zgodbo: Neki star človek, ki je bil že z eno nogo v grobu, je vender imel še grešno zavezo z neko žensko. Gnada Božja pa ga je premagala in resnično se je spreobernal; ali ženska je ostala terdovratna in umerla je nespokorna. Nekiga večera ta človek v svoji stanici moli pred podobo našiga Gospoda Jezusa na križu, kar začuti okrog močno pihanje hudiga viharja in v sredi viharja sliši glas, glas ženske, ki je vpila: „Pogubljená sim! Po Božjim pripušenji pridem, de ti dam znamenje, kako moč ima oginj, ki mene žge.“ Ta trenutek se pritisnete dve goreči roki s peterimi persti na podobo in jo prežgò. Med tem ko je misijonar te besede svojim poslušavcem pravil, odmakne zagrinjalo od podobe britke martre in pokaže prežgane mesta. Razločno so se poznali persti in pest, ki je bila podobin oklep ali rom ožgala. Ta pogled je serce še mladiga Alfonsa silno ginil, in večkrat je potlej rekel: Svojim duhovnim vajam v misijonski hiši Marije Device imam zahvaliti svoje spreobernenje. Še dan današnji se vidi mala stanica, kjer je, še mladenec, imel večkrat na samotnim duhovne vaje, in revna celica, kjer je prebival; pa tudi podoba, ki mu je bila vzrok popolnoma spreobernenja, se v njegovi stanici še kaže.

Molitev.

Spoznam svojo veliko slabost, spoznam Božjo neskončno pravico in tresem se pred sodbo in večnim ognjem.

kadar se svojih grehov spomnim, o Marija, moja Mati! Ti pribežališe grešnikov, ti zdravje bolnikov, ti tolažnica žalostnih! ozri se doli na Adamove otroke, ozri se na nas grešnike, potolaži naše serca z duham prave resnične pokore, de se otme naša duša pred večnim ognjem, kadar Gospod pride nas na odgovor klicat. To tedaj sprosi, ti Marija, svojim prežaljenim otrokam od Jezusa Kristusa, Gospoda našiga. Amen.

Cvetlica.

Ali poznate cvetlico, ki se ji pravi angelika? Le-to vam dans v spomin podam. Pravijo, de angelika je zoper kugo ter njen strup ustavlja. Ta angelika vam naj bo gna da Božja, ki je nar boljši vračilo zoper kugo greha in zoper pekel. — Molite ponižno in klečč do enkrat jutri očenaš, češeno Marijo in čast bodi Bogu... za tiste, ki so nar bližej pekla. Nasledv. litanije in blagoslov. J.

Sreča tistih, ki Bogu ljubijo.

(Ludovik Blozi.)

Manj, ko si časnim rečem vdan, ložej se boš Bogu vdal. Kar zunaj Boga išeš, serca ne nasiti. Bog sam zamore tvoje želje dopolniti, le v njemu zamoreš pravi mir najti. On je „eno potrebno“ (Luk. 10, 42.) „in vikši do brota, v katerim se obilnost in polnost vsiga znajde, kar je lepiga in veseliga“. Njega samiga naj tedaj duša najti in perdobiti iše, vse drugo le toliko velja, kolikor pomaga, njega ljubiti in častiti. On mora ljubljen biti iz celiga serca, iz cele pameti, iz cele duše, čez vse drugo. (Mat. 22, 37.) Ljubi ga, kolikor zapopadeš, kolikor občutiš, kolikor zamoreš. Ljubi ga, po meri svoje moči, po meri podeljene milosti. Če ga zamoreš le nepopolno ljubiti, obudi saj željo popolne ljubezni; ponižaj se in reci: „Tvoje oči vidijo, kaj meni manjka!“ (Psalm. 138, 16.)

Garje človeku, kateri Boga ne ljubi, nikdar ni v resnici brez skerbi, nikdar v resnici v pokoju. On služi pregrehi, teka za necimernostmi; ne živi, ostane v smerti, je mertev, je nič. — Delec proč od duše naj bo strah, ktera Boga iše, trepeče naj pa, ktera ga ne iše. Perzadevaj si iz vse moči, vse odgnati in sovražiti, kar te proč vleče od ljubezni tvojiga Stvarnika. Vadi se necimerne želje odganjati, nepotrebne skerbi od sebe goniti. Oberni vso skerb na to, vezilo napčniga nagnjenja do ljudi raztergati, zaveze razdreti, ktere te preveč na tvojo zlahto, ali kakorsno časnó reč si bodi, vežejo.

Z eno besedo: odpovej se skerbno vsimu, kar bi zamoglo tvoje serce zamotati ali razdajati. Nikdar ne želi, de bi te kdo posebno ljubil, to pač, de bi Boga vsi ljubili. Ne želi se s komurkolj posebno soznani, razun zavolj dušne potrebe, pa tudi clo v temu se moraš zderževati, ko bi ti hotla ta prijaznost nevarna biti. Če bogaboječe ljudi duhovno ljubiš, ti bo njihova nepriciočnost lahko prenesljiva, zakaj, ktere v Bogu ljubiš, bos zmirej v Bogu pričijoce imel.

Beri srete bukre.

(Ludovik Blozi.)

Vdaj se branju, molitvi in drugim vadbam duha. Branje mora oslabljenju v molitvi naproti priti, molitev in premišljevanje mora branje prijetno podpirati. Oboje zamore vmes posteno rokodelo polajševati in poterlovati. Spremen opravil posebno tistim zlo pomaga, ki popolnih darov svetiga duha še niso prejeli. Če en čas bereš, in potem, poprej kakor se brati naveličaš, moliti in premišljevatí začneš, in zopet poprej, ko se moliti naveličaš, se k branju verneš, in zraven, če je priloznost, kaj vmes pišeš, ali kakošno drugo zunanje delo začneš, nikdar ne oslabiš. Če pa na svojo lastno slabost nič ne porajtaš, tako dolgo moliš ali bereš, de se ti ostudi, bodeš zraven oslabel in opešal.

Podaj se pa vselej k branju s ponižnostjo in sveto željo, se Boga ljubiti iz branja naučiti. Branje, ktero Božje

ljubezni ne množi, je prazno. Tudi teh bukev strani nikar ne premetuj, ampak počasi in po versti beri. Tekanje od ene reči do druge ne nasiti duha, ga le raztrese. Ne boj se tudi, če ti od braniga malo v glavi ostane. Zakaj, kakor posoda, ktera se dostikrat z vodo zmoči, čista ostane, če ravno voda v nji ne stoji, tako tudi pamet, skozi ktero zveličavni nauki tečejo, čista ostane, če ji tudi besede zveličanja odpadejo. Prineseš od branja duhovno tolažbo, dušni mir, svete občutljeje, terdno voljo k spolnovanju Božje zapovedi; imaš tedaj od njega zares velik dobiček. Če si kaj od greha bral, ne obračaj na druge, ampak le na-se, de svojiga serca s krivimi sodbami ne ognjusiš.

Podobe gleichenberške.

Sence.

Al sanjam, ali smo zarés le — sence?
Tak revne, spite vidiš nas bolnike
Tod vlačit' se — betegov mučenike
Se v reví skušati, zarés le sence!

Oj, kak li zdravje nas skerbi zelence!
Kaj stroškov za zdravila, za zdravnike!
Marskteri dal bi dnara polovnike,
Ko s tem odgnal bi vsih bolezni šmence!

Toljkanj stori za zdravje se telesa!
Za dušno pa pri kom li najdeš čisle?
To skerbi vsim pregrenke so, prekisle!

O svetoljubje, slepo za nebesa,
Ti muha si, ki mišnico le serka —
Ne misliš, de lizavka v smert ze herka! —d—

Penzijonat

Stella Matutina Jezusove družbe v Feldkirch-u na Vorarlberskim.

Ker bi marsikteri skerbni starši kaeiga sina izverstnim jezuitarskim rednikom v odrejo dali, ako bi vedili, kako poceti; bo morebiti komu vstrezeno, ako vravnavo te odreje naznanimo, ki je naslednja:

1. Ta Penzijonat se zaveže, mladenče po pravilih in v duhu svete vere učiti in olikovati.

2. Učilo obsega v 8 letih popolni gimnazijalni nauk in si prizadeva, mladenče zmožne storiti, de zamorejo po vsih nemških zveznih državah abiturienško izpraševanje dostati. Razun francoskiga se učé tudi angleškiga in laškiga jezika.

3. Sprejetiga učenca poskusijo in ga denejo v odred, za kteriga je pripraven. Za tiste, ki še niso za prvi gimnazijalni red, imajo pripravljavno solo.

4. Vsak mora seboj prinesiti zanesljivo spričevanje, de je čedniga življenja, in zdravniški izkaz, de nima bolezni, ki bi drugim nevarna bila.

5. Plača se po 350 gold. na leto. Za poduk v gibčnosti (Turnen), v petji, za vsakdanje obiskanje zdravnika in za čejo in popravo perila se nič ne plača.

6. Za pisma, posebne zdravniške obiskovanja, zdravila, poduk v instrumentalni muziki in v družih tvarinah, ki jih kdo posebej želi, šolske bukve, pripravo za risanje in pisanje itd. morajo starši plačati.

7. Šola se začne z mescom vinotokam (oktob.) in jenja z malim serpanam.

8. Staršem se pošlje trikrat v letu naznanilo zastran obnašanja, pridnosti, napredka in zdravja njih sinov.

9. Za zdravje učencov se skerbi prav zvesto in previdno. Ako kateri zboli, se staršem pri ti prici naznani, in tudi med boleznijo se jim vedno naznanila pošiljajo.

10. Pisma in druge reči dobivajo in oddajajo rejenci le skoz roke svojih vikših.

11. Razun obleke morajo mladenči še nektere druge reči seboj imeti.

Vprašanja se pošiljajo: An P. A. Faller in Feldkirch, Vorarlberg.

Nekaj od pobožnih in nepobožnih duš.

Veliko imajo posvetni ljudje tožiti zoper pobožne duše, de svoje dolžnosti z molitvijo in spovedjo zamujajo, de so jezične, nepoterpežljive, svojoglavne, in kdo vé kaj še, in njih govorjenje le na to méri, kakor de bi bila pobožnost nad tem zadolžena, in kakor de bi posvetne osebe tih slabost ne imele. Res je, de imajo tudi pobožne duše včasih dosti velike napake in obilne sitnosti; vendar pa imajo posvetne še veliko veči in gospodarjem in gospodinjam vse bolj škodljive napake. Dajmo tukaj majhno primero med obojnimi napraviti.

Pobožna duša:

Majhno dolžnost zamudi.

Nepoterpežljivo ponerga, pa se hitro kesá.

Vzame (nar večkrat sama sebi) žlico močnika, ričeta, skorej doglodano kost, de ubožcu da; malo črnila gospodarju, de njegovimu sinu škornje osnaži; dva klinčka gospodu, de gospéj luč prižge.

Reče otroku zlumek, spak, nagajivec, môra; ga malo po r. pluskne, ko je vse presvojoglavno itd.

Reče svoji prijateljci na uho, de mora veliko preslišati, preterpeti, de jih mora veliko požreti; de nima pred berkastimi nesramneži pokoja itd.

Je sitna, de jo je komej prestati.

Je črna.

Stopi z otrokam, s škafam ali jerbasam za sv. Obhajilam, v cerkev, postoji 3 minute pri kaki prijateljci; se pomeni zavolj spovedi, pridige, prihodnje službe Božje itd.

Zamudi kako nedeljo domá 10 ali 15 minut, ker pridi-ga nekoliko delj terpi.

Ubije pisker, krožnik, pokrovko, in zatoži se gospodinji s pristavkam, de je voljna na svoji plači terpeti, ako ni drugači.

Gre natihama na vse zgođej zjutraj k spovedi in sv. Obhajilu, in kake minute prepozno domú pride, ko se njena gospoda že obrača, de bi vstala.

Velikrat s tovaršicami glavo tiši.

Ima tavžent sitnost. In tako dalje.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. V god presladkiga imena Marije Device, to je, 12. t. m. je bil v Šenklaški stolni cerkvi keršen mlad turk iz Egipta, Mahmúd po imenu, kteriga je bila neutrudena gorečnost gosp. Olivieri-a pred 4 mesci iz Egipta rešila, in neutrudena dobrota gospé vdove Homance, Melcerjeve, sprejela. Kerstili so ga po petih zjutraj prečastitljivi korar, dekan in fajmošter šenklaške cerkve, gospod Jožef Zupan, z imenam Anton Marija Jožef Korl; boira pa sta mu bila gospod Korl Hradetzki in gospodičina Viktorija Melcerjeva. Močno ginjena je bila pričujoča množica ko so prečastitljivi gospod kerševavec s slovesnim in spodbudnim glasam svete kerstne šege nad keršencam opravljali in je fantek s čistim in serčnim glasam odgovarjal, zlasti ko mu je tekla sveta kerstna voda nad črno glavico in je bil v znamenje zadobljene notranje nedolžnosti vpricho vsiga ljudstva oblečen v belo oblačilce, ter je kakor spricho prejete svete vere prejel gorečo svečo v svoje črnkaste ročice. Še prav posebno pa so bile serca presunjene ko so prečastitljivi kerševavec precej po opravljenim sv. kerstu na leco šli in so na predglas: „Moja duša poveljuje Gospoda in moj duh se razveseljuje v Bogu, mojim zveličanji“, ljudém začeli veselje tega dneva oznanovati. Povedali so, de mladi keršeneec utegne imeti kacih 9 let, de ima v Egiptu še žive starše in eno sestro, ki so vsi pripravljene keršanstvo sprejeti, in bi jih bil gospod Olivieri že sam čez morje pripeljal, ako bi jih bil imel kje oddati. Fanteč je bolehen, zlasti ima eno nogo skazeno, kar pravi de je v turški šoli dobil (zdravniki pa vendar menijo, de je od bramorske bolezni — Skropheln). Opomnili so k sklepu pričujoče med drugim, de naj pomisli tudi vsak zase, kako de je kerstno nedolžnost varoval in ohranil; keršeneca pa tudi, de naj belo

Posvetna duša:

Brez vesti pusti, de se velika škoda godi.

Razdraženo vpije, tuli razgraja, desiravno je zadolžena.

Krade, ne mara, brez vesti, po šestici, petici, na poliče in bokale, na naročja in peharje, na vatle in sežnje, če ne še več, — de bi se le ne poznalo.

Ga preklinja, hudimu izdaja, se pridusa in mnogotero otroka pohujšuje; ga na tla cmokne, po obrazu udriha, de se mu solnea delajo.

Gospodarja in gospodinja objeda, čerini, opravlja, de poslušajočim po ušesih šumi; vse zvikša, vse presili, se veliko zlaže.

Je nagajiva in jezična, de je ni prestati.

Je serdita in togotna.

Brez skerbi čenčá, zlobodrá, kvantá nemarno; še več pa poslušá, gledá, po četerti, pol ure, po celo uro; in kje, v kaki priloznosti, v kakošni družini? Ubogi otroci na duši in na telesu, ki jih morebiti seboj ima!

Zamudi po cele ure, ker je v ples, čenčanje itd., kar dolgo terpi, zamaknjena, ali še v kaj hujšiga.

Pokreše sklede, kozarce, bokale in poliče, in ko gospodinja take reči pogreši, zatoži mačke, otroke, in se krega; posvetna duša začne renčati, koliko de mora po nedolžno terpeti, češ, ako mačka ali sitni otroci kej škode storé, pa vse na njo pade!

Gre, češ de, domú k staršem pogledat, ali tudi še celo v cerkev; pasja noga pa jo po vse družih potih vlačí.

Zmiraj v pregrešne družine tiši.

Ima deset tavžent netečnost. In tako dalje.

obleko nedolžnosti neomadezано obrani, za svojo novo mater, za dobrotnike, za svoje neverne rojake in za vse pričujoče zvesto moli itd. Po pridigi so v. č. korar, gospod Pavšler, sveto mašo nadaljevali in so po zavzivanji tudi novokeršeneca, njegovo dobrotnico, botre in tri zmed pričujočih zamurekov obhajali. Tako imajo sveta Cerkev in njeni dobri verni zapet novo veselje, ako bo novokeršeneec z Božjo milostjo taciga življenja in obnašanja, kakor se spodobi vernimu kristjanu; in v ta namen bodi tudi on v naso molitev priporočen, ko je sprejet v naročje svete Cerkve, v občino svetnikov. — Po ti lepi cerkveni slovesnosti so se prečastitljivi gospod dekan podali na Jezico k drugimu spodbudnimu cerkvenimu opravilu. Tamkej so namrec ondotni fajmošter in častitljivi starček gosp. Mihael Benedik imeli drugo ali zlato sveto mašo čez 50 let svojiga duhovstva. Gospod dekan Jožef Zupan so tudi tamkej v slovesnim nagovoru „Magnificat“ — moja duša poveljuje Gospoda — povzeli, ter so zbranim častitljivost, hvalo in zahvalo mašniškiga stanú, pričujočiga stareka in njegovo goreče in neutrudno djanje skoz 50 let, zlasti skoz 29 let na Jezici, tako živo in budljivo k sercu gnali, de se je obilno solzila vsa pričujoča množica. Milo je bilo viditi, ko so mogli oslabljeni gospod večkrat med sveto mašo sestí in počiti, in zlasti ko so jim pričujoči gospodje pri altarji vse v roke dajali in jim pomagali, ker je že kake 3 leta, kar skorej čisto nič ne vidijo. Častitljivi starček Benedik so bili vselej goreč in prav ljubeznjiv gospod, torej jih je vse rado imelo, in tudi zdaj se je bilo dosti imenitnih gospodov in prijatlov, zlasti iz Ljubljane zbralo, jih počastit in jim svoje veselje pri takim redkim svetim obhajilu skazat; in bili so vsi po opravljeni pobožnosti v Božji hiši, z lepim kosilam v duhovski hiši prijazno pogostovani. Gospod Benedik so, kakor sploh goreč mož za vse dobro, tako tudi posebni prijatelj afrikanskiga misijona, ranjčiga provikarja Knoblerherja

in zamurcov, na ktere tudi zdaj niso pozabili. Bog jim daj še dosti duhovnega veselja in hvaležnost svojih farmanov uživati, zlasti pa, de bi v svojim težavnim telesnim stanu visoko stopinjo popolnamosti dosegli in si tolikanj lepši krono zaslužili v kraljestvu Božjim, ktero od zlate nove maše ne more več posebno deleč biti.

* V ljubljansko mladenšnico ali malo semenise so Njih milost letas okoli 20 mladenčev sprejeli. Bog daj, de bi se te velike dobrote vredni skazovali in za-njo hvaležni bili.

* Dobrot, ki se našim ljubljanskim zamurcam skazujejo, sploh v „Danici“ ne naznanujemo, razun kadar se po kóm ptujim kej pošlje, de zvê dobrotnik, če je odrajtano; vendar se pa ne moremo zderžati, de bi se gorenskimi prečastitim gospodam očitno in priserčno ne zahvalili za posebno ljubeznjivost, prijaznost in dobrote, ki so jih undan skazovali zamurcam in njih terpinu na prijetnim sprehodu po Gorenskimi. Ravno tako prijaznost so otroci skusili drugikrat na Notranjskim in Dolenskim, in se tako oni, ki so pred malo časom bili še med nejeverniki, djansko učijo lepote in dobrote kersanske vere ter vidijo razloček med tu in tam. Bog bodi milostljiv Slovincam za njih lepo serce. Vr.

Iz Ljubljane. 15. kim. Včeraj je zapustil Ljubljano že imenovani jezuit, O. Hinteröcker iz Freienberga, ki je imel v ljubljanskim in loškim nunskim samostanu duhovne vaje. Izverstin mož v pobožnosti in učenosti je, ki vé slehern od njega kaj lepiga povedati, kdor koli je z njim govoril. Častite gospê obêh samostanov ga ne morejo prehvaliti zavoljo posebne spretnosti, ljubeznjivosti in pobožnosti v vodbi duhovnih vaj. Ker je učenik naravstva, je obhodil tudi velik del naše dežele, zlasti po hribih, in si je mnogih znamenitih reči nabral; obiskal je tudi slovitiši nato-roznance ljubljanskiga mesta, ter se z njimi pogovarjal zastran posebnost te dežele. Je pa ta mož, kakor je čutili, res naravoslovec, de malo enacih, in sploh izverstin v Božjih in svetnih vedah. Ste blezo ravno pobožnost in učenost tista strašna terna posvetnjakam in večnim judam, ki jih toliko grozovitno v oči bodeta, de jezuite psujejo, kjer le morejo, desiravno so nar ljubeznjivši ljudje na svetu. Tega je priča tudi mladost, ktero oni vedó tako po meistersko odrejati, in ktera jim je tako priserčno vdana, de se ne more, tako rekoč, od njih ločiti.

V Novim mestu. kakor se sliši, je 3. kim. umerl è. O. Evgeni Kacin, iz reda sv. Franciška, znani gim. profesor v Karlovcu in posebni prijatelj mladosti. Bil je rojeni Iderčan. Tako nam počasi odmerjô vsi nekdanji učniki: mi pa za njimi pojdemo! R. I. P.

Z Gorenskiga. Pred dvema letama je „Danica“ od cerkve Device Marije na blejskim jezeru omenila, de je pri vsim bogastvu revno olepšana, in de ima slabo opravo za cerkvene opravila. Letajšnje leto sim se prepričal, de se je veliko spremenilo v dveh letih: več novih, lepih pertov, mašnih sraje, dražih plajšev itd. je po stanovitim trudu ondotniga v. è. gosp. fajmoštra Š. Peharca že narejenih, nekatere druge reči so tudi že doveršene, ene pa za gotovo osnovane. Na prelepim otoku bo tedaj cerkev tudi dostojno lepa. Prijetna in zaželená dolžnost me torej veže, očitno v „Danici“ rečeno očitno preklicati. Živa potreba je pa tudi romarskim cerkvam, kaj lepšiga si omisliti. Že imenitnost Božje službe sama glasno tirja, de je vse tudi v zunanjih rečeh lepo, posebno kjer je lahko mogoče; zraven tega pa tudi na Božje pota od vsih strani ljudstvo in duhovni prihajajo: morajo tédaj take cerkve posebno lepo opravljene in v zgled drugim biti, in to je tolikanj laglje, ker so do maliga vse bogate.

Vidil sim na popotvanji po Gorenskimi več cerkvá, in pri vsih sim zapazil, kako verle oskerbnike imajo. Posebno lepa je pa cerkvica na bohinski Beli, ktero ogledati memo gredočim priporočam. Opomnim se, de so gospod M. K., fajmošter na Beli, v domačih hribih lep kamen (marmor) do-

bili, iz kteriga za poskušnjo delajo že stebre za cerkvene vrata.

Z Gorenskiga. E- n. Pri Devici Marii na blejskim jezeru je bilo letas zavolj gerdiga vremena le prav malo ljudi, desiravno je bila slovesnost letas še prav posebno lepa. Ob 10. je bila sv. maša z leviti, ker je bilo to leto veliko nove mašne obleke, plajšev, dolgih sraje (alb), tudi plajš za večernice, nekaj v Ljubljani, nekaj pa v grajski fari narejeniga. Vse je iz dobriga, dražiga blaga, obilno z zlatam, pa tudi prav umetno izdelano. Tudi na velikim altarji se lepe reči vidijo, med drugim drage daritevne sveče tam iz Poljanskiga na Gorenskimi. Od tam namreč ljudje vselej na sv. Vušarje gredé tudi pri Devici Marii na jezeru svojo pobožnost opravijo. Drugi dan pa je bilo lepši vreme, in bil sim zopet na jezerji, kjer je bilo prav prijetno; samo veter je bil jezero močno razdražil, de je bilo težavno se čez-nj peljati. Vender so bile ta dan 4 svete maše brane v cerkvi na prijaznim otočiču. Vanjo stopivšimu, se mi je veličastin, bi rekel rajsk pogled odperl, ko je jutranje solnce svoje prve žarke skoz rumene okna verglo na nebeško Kraljico, ki sedi na sedeži z nebeškim Kraljem v naročji. Taki pogled, mislim, mora vsaciga človeka globoko presuniti, ako ima le še kolikaj občutljeja v svojim sercu. Ako bi kdo častitih bravcov kterikrat popotval k Marii Devici na jezeru, ga prosim, naj v pravim namenu popotuje, in naj se pri mogočni Kraljici in usmiljeni Božji Materi tudi tistih spomni, ki v nepravim namenu popotovajo. V dobrim namenu pa tako-le mislim: Z dobro voljo Bogu služiti in vse v njegovo čast obrniti, tedaj z gorečnostjo moliti, težavnosti na popotovanji voljno prenesti, v jedi in pijači zmeren biti, se bližnjih priložnost ogibati, slabih drušin, iger itd. Z Bogam!

V Mengešu so obhajali 16. veliciga serpana, t. j., sv. Roka dan, veliko slovesnost. Blagoslovili so novo prelepo znamenje Matere Božje, ki je postavljeno v gornjim Mengešu na pripravnim kraji, kjer se cesta na Kamnik in na Kraju deli. Je pa visok, iz rudečkastiga kamna primerno in umetno od ondotniga kamnosekarja zdelan steber, podobn unimu v Ljubljani pred mestno bolnišnico, tode višji in lepši. V podlogi kamnitniga stebra je napis z zlatimi cerkami vsekan, ki se takole glasi: „Marii Devici brez madeža izvirniga greha spočeti postavil Mengeš MDCCCLVII.“ Steber je bil že vlni postavljen, podoba Marije so pa še le letas z Dunaja dobili; jako lepo je iz broná vlita, v človeški velikosti z rasprostertimi rokami in kaj milim obrazom. Plačali so jo mengeški gospod oče, visokočastiti Ivan Kuralt sami z vsimi stroški do 400 gold. Stroške znamenja je plačala srenjska denarnica v Mengešu; vse skup zneso do 1.500 gold. Slovesno blagoslovljenje znamenja se je tako godilo. Po deveti uri zjutraj so imeli domači gospod oče veliko mašo s peterimi leviti v farni cerkvi. Po sv. maši je šla procesija iz cerkve proti znamenju, nar prvo šolska mladost s svojim banderam, na to veliko možakov in za njimi ženskih v lepim redu, potem visokočastiti gospod dekan iz Kamnika v lepim cerkvenim oblačilu s 4 leviti in veliko družih iz sosednjih fará povabljenih gg. duhovnov v cerkvenih srajcah, in dve mali banderi so pred njimi nesli. Za njimi kamniškiga okrožja predstojnik z drugimi vradniki v slovesni obleki, in več povabljenih gospodov in gospá. Zadnjič pa silna množica farmanov obojiga spola med zvonjenjem in streljanjem, de je vse glušilo. Pridši do zalo napravljeniga in razsvitljeniga znamenja, stopijo gospod dekan na zgornjo stopnico in imajo v krepki in ganljivi besedi kratek nagovor, v kterim so prav umevno razjasnili, zakaj v katoliški cerkvi nekatere v Božje česenje odločene reči blagoslovjujejo, in kako de se to godi; kaj ta blagoslov pomeni; koga bojo tukaj blagoslovili, kaj pomeni podoba tega znamenja, Marijo namreč brez madeža izvirniga greha spočeto, in so ta nauk katoliške Cerkve kratko omenili. Na to so jo farmanam v pravo česenje priporočili in

k temu primernih nauk dali. Tudi so po slovensko povedali molitve blagoslova te podobe. Zdaj opravijo blagoslov znamenja, na to zapojó litanije Matere Božje in kaj lepo so jim odpevali. Na to se procesija v pred omenjenim redu med lepim petjem Marijnih pesem, kakor pred, in med zvonjenjem in streljanjem v farno cerkev verne. — Potem se berž prične očitna šolska preskušnja obeh oddelkov, pri kateri je bilo vse hvale vredno, kar se je vidilo in slišalo. Zadnjič so visokočastiti gospod oče vse povabljeni gospode in gospé prav lepo pogostovali v veliki izbi farovski, okoli 50 oseb. Pili smo zdravico za zdravico, med drugimi dotičnimi tudi zdravico Njih Veličanstvu našimu svitlimu cesarju Francu Jožefu med germenjem možnarjev in vriskanjem slavoklicov. Prav židane volje smo bili. Čast Bogú za ta dan, in lepa hvala mengoškimu gospod očetu, na kateriga nasvet in trud je bilo to lepo znamenje postavljeno in blagoslovljeno. Niso se bali velicih stroškov, in so si postavili nepozabljiv spominček v Mengešu, ki ga to novo znamenje na jako pripravnim krajih toliko lepša in Mengešane, kateri so že v mnogih pogorišjih toliko nadlog prestali, živo opominja, de je Marija pomočnica kristjanov; naj jo vredno časté in v dušnih in telesnih potrebah na pomoč kličejo. **Burja.**

V Vodica je bila 19. veliciga serpana očitna preskušnja šolske mladosti, zjutraj ob 9. uri, namreč, po navadni šolski maši. Zraven navadnih šolskih tvarin v ondotni šoli častiti gospod Jože Marešič, kaplan in katehet, otroke že neke leta v sadjoreji podučujejo, in viditi je kako mičin je ta poduk za otroke, ker prav urno so učenci na vprašanja odgovarjali in po raznih oblikah cepili, učence pa so med cepovanjem primerno pesem od sadjoreje zapele.

Častiti gospod katehet so pa letas tudi v čebelarstvu otroke podučevali. Za ta poduk je bilo veliko učencov zlo vnetih; eni so vsi mergoleli od pridnosti, s katero so prizpraševanji odgovarjali in z mnogimi djanskimi dokazi besedno znanje poterdovali, tako, de smo bili od prida tega poduka v čebelarstvu pri otrocih živo prepričani. Prav priljudno je nek učenec v sklep preskušnje kratek nagovor imel, kako potrebno de je, čas svoje mladosti dobro obriniti in porabiti, pokazal je med drugim na častite gospode rekši: „Ti so čas svoje mladosti dobro obrnili in gospodje so zdaj!“ S primernim petjem je bila preskušnja končana, in veliko pridnih učencov in učenk z denari, bukvicami, podobami v zlatih oklepkih obilno obdarovanih, in verh tega so še vsi šolski otroci lepe podobice dobili. Vse te obilne darila sta častita domača gospoda omislila, in djansko spricala svoje prizadevanje, de bi se vsi otroci domače fare v pridno obiskovanje šole bolj in bolj vneli. **Burja.**

Iz Preserja. P. H. — Redka slovesnost se je 29. vel. serpana, ravno v angeljsko nedeljo, tukaj obhajala. Častiti gosp. fajmošter Jakob Rožič, ki so bili rojeni 12. majnika 1777 v Moravčah, in v mašnika posvečeni 31. vel. serpana 1808, in sedaj že 35 let oskerbujejo presersko faro v Verhniškem dekanatu, so imeli svojo drugo novo mašo. Kakošno veselje za blagiga starčka, ki je še zdaj toliko terden, de zamore v roki obdržati duhovno pastirstvo! Kakošno veselje tudi za njegove farmane, ki že toliko let vzivajo njegovo očetovsko skerb! Veselo zvonenje in radostno streljanje se je tedaj glasilo že pred ta dan, in cerkev je lepo opravljena pričakovala zlatiga mašnika; zlasti altar je imel nov zalo šivan pert, in druge nalaš v to napravljene lepotine na sebi. V praznični dan tedaj pripelje duhovšina, iz bližnice in iz daljave zbrana, častitiga mašnika v cerkev, vmes so bili prečastiti korar in semejniški vodja, gospod Janez Novak, in častiti gosp. dekan Andrej Pečar; pričujočih je bilo tudi mnogo gostov, in pred vsimi kantonski predstojnik g. Franc Strohmaier in grajsinski posestnik, in farni patron g. Anton Galle. Kako sladko potolažen je novi zlatomašnik zapel: Pridi sveti Duh! kako hvaležen zopet Gospodu je vzdignil glas: Slava Bogú v visavi! in k koncu: Tebe Boga hvalimo! Kako gi-

njen je povzdignil svojiga usmiljeniga Zveličarja v skrivnostnih podobah! kako v njegovo ljubezen zamaknjen se je zopet sklenil z Njim, ki mu je bilo že tolikokrat dano, ga prejeti v presvetim zakramentu! In kako močno je bila v serce spodbujena in omečena srečna farna množica, zlasti ko so gosp. dekan, kakor duhovni govornik, razlagali življenje in trud častitiga duhovnega starčka, in pa dolžno čast, ki se spodobi sploh duhovšini, in zlasti toliko dolgo neutrudnemu pastirju. Prav iz serca vsih se je med sveto mašo razlegala pesem, ki jo je v to slovesnost zložil znani pesnik duhovnih pesmic, gosp. A. Praprotnik:

Prisvetil je veseli dan,
Tak željno že dočakan;
Duhovni oče s sivimi lasi
Zdaj drugič gredo k novi masi.
Iz serca pobožnih jim doni:
Oj srečni stari mašnik vi!

Prisvetil je veseli dan,
Vsim farmanam preblagovan;
Dans sivi mašnik dar presveti
Darujejo se v službi vneti.
Kadilo, cvetja duh puhti:
Oj srečni stari mašnik vi!

Prisvetil je veseli dan,
Odkril nam spet veseli stan:
Gospod služabnika plačuje,
In z milostjo mu povračuje,
Zatorej dans naj glas verši:
Naj Bog očeta se zivi!

S koroške Bele so nam poslali v. c. gospod Valentin Plemečlj 69 imén novih družnikov za bratovščino ss. Cirila in Metoda.

Iz Gleichenberg - a na Štajerskim 11. kim. — d — Draga „Danica“! Utegnila bi komu tvojih bravcov biti prav, kaj zvediti od tukajsne zdravilne vode, pa tudi, kje de sim začasno jest, in kako mi gre. — Gleichenberska zdravilica „Constantinsquelle“ slovi že davno in daljno po svetu za krepko zdravilo zoper mnoge znotranje bolezni na persih in drobovji, posebno pa zoper kašelj od prehlajenja. Mene je bila pred nekimi leti ravno tega resila že v malo dneh; letas pa jo pijem že tretji teden zoper to nadlogo — še zmiram zastoj. Tudi dva druga kašljevca sta se vrnila te dni domu neozdravljena. To pa vender ne podere že stare slave in skušane moči te zdravilice, in letas jo pred ko ne le neugodno vreme in že prehladni jesenski čas nekako overa. — Letasnjih pivecov je bilo do zdaj nekaj čez dvanajst sto, ali ostalih ni vsih skup več trideset, in vsak dan jih po več odide; če ne odpetam tudi jest kaj kmali, utegnem celo sam ostati — še pred svetim Matevžem. — To bi bil pač nesterpljiv dolgčas za vsaciga družnjaka; al jest samotnjak ne poznam te nadloge, se v lepih urah sprehajam po zali okolici — občudovaje Božje dobrote in lepote v naravi: sicer pa se veselim, de saj enkrat čas imam, prebirati prelepe bukve „Eusebia“, tolikanj izverstno spisane po teržaskim korarji, dr. Schneider-ji, od molitve. Tako in takó! — to je vredno branja. Bog daj le mnogo tacih bukev, pa tudi pisavecov taciga duha s tako učenostjo in pisavo; to bi jim najpred privabilo bravcov, in scasama spodrinilo vse tiste neslane in strupene knjižure, ki braveam spridijo glavo in serce.

Ker ravno čas imam, mi knjižica, ki pod imenom: „Bilder von Gleichenberg“ popisuje vse tukajsne poslopja in druge naprave za sprejetje, postrežbo in kratkočasenje svojih vodopivecov, daja priložnost, de tudi jest po svoje zrisujem „podobe gleichenberske“, pa vse druge baže; ponudim katero tudi za tvoj list, ako so ti po volji. (Gl. spredej.)

Razgled po kersanskim sreću.

Zagrebski kardinal, piše „kat. list“, so napravili bravno bukvarnico za občinstvo, ktera ima že mnogo del v nemškem in domačinskem jeziku, pozneje se bodo na-

pravile tudi dobre francoske bukve. Bravci plačujejo po 5 gold. na leto, ali pa po 1 kr. za posamezne bukve, koje smejo iz mesta po 14 dni, odzunaj po 4 tedne obdržati. To je zares dobra naprava, po kateri se zamore branje pohujšljivih in vero žaljivih bukev odvracevati. — V novo mladenško semenišče v Bernu se jemlje mladenčiče le za plačilo, ker so zbirke za zidavo premalo zdale; zraven tega mora tudi sleherni mladenčič posteljno napravo sam poskerbeti. — V č. kulmski škof so v pastirskim listu svoje ljube verne lepo pohvalili za hvale vredno gorečnost, de so ljudskiga misijona prosili. Nato jim lepe svete dajejo med drugim z naslednjimi besedami: „Pred vsim drugim delajte svoje zveličanje v nepretergljivi občini svoje svete katoliške cerkve. Ne pozabite visoke nezasluzene dobrote, de ste pred veliko tuzent drugimi vredni spoznani, biti udje edine od Jezusa Kristusa postavljene Cerkve, v kateri sami je naš Zveličar zapustil vse dobrote in milosti svojiga Božjiga odrešenja. Le ona sama vas zamore peljati z zanesljivo gotovostjo po ternjevi poti življenja k vživanju večniga zveličanja, ako s cerkveno poniznostjo njene prave apostoljske nauke verujete, to vero z vso odkritoserčnostjo pred Bogom in ljudmi spoznate, milostne zakramente naše matere, svete Cerkve, v svoj prid obračate, se v veseli pokoršini in spoštovanji njeni nezmotljivi veljavi podveržete, in se daste njeni materni ljubezni in skerbljivosti voditi. Ko vas pa k temu prav posebno opominjam, mi je posebno tista brezbožna in pogubljiva misel pred očmi, kakor de bi ne bilo za naše zveličanje nič na tem, naj bo kdo vere, koje koli si bodi“. V daljnim pisanji se ljubeznjivi vikši pastir veseli, de so njegove ovčice po bivšem misijonu bile tudi v veri poterjene, de so tačas zraven družih spotikljivost tudi napis na nekim očitnim poslopji, ki je tako versko vnemarnost označeval, s pota spravili itd. — V Altötting-u je ena zmed ondodnih 3 zamurk umerla, ki je bila malo poprej kersena, in je v svoji boleznii posebno lep zgled kersanske poterpežljivosti dajala. — V Freiburgu je bil nedavno v. č. gospod Pavel Perny, apostoljski provikar na Kitajskim, in je imel seboj kineskiga mladenca katehista. Le-ta piše v nekim pismu to-le: „Preganjanje pokončuje mojo malo cedo (v Kini). Tri nove maternike imamo: dva katehista in eno kinesko Bogu posvečeno devico. Proti koncu pretečeniga prosenca so imeli srečo ter so svojo kri prelili za katoliško vero. Prosim, hvalite Boga za dobroto, ki jo deli mojemu misijonu. Kri maternikov nikoli ni zastoj tekla. . . Jest se vojskujem v Božji vojski v unih daljnih deželah, vi pa, moj ljubi prijatelj, tačas svoje roke za nas v nebesa povzdiguje, in ste med svojimi rojaki apostelj za razširo sv. vere in sv. Detinstva.

Soluce in cretlica.

(Iz nemškiga.)

Kakor cvetličica v solnčni se lesk verti,
K Marii tud duh moj hrepeni;
Obraz moj, Marija! ko v Tebe se vpre, —
O Mati! usmili — usmili se me!

O naj ne žali, Marija, Te vek globok,
Ker k Tebi zdihuje Tvoj otrok; —
O usmili se! utihni mi britke solze,
In sprosi mi Jezusa sladko serec.

Naj me obdaja terpljenje, tolažba, slast,
Bom skazoval vedno Tebi čast; —
Naj z čiste ljubezni Te duša časti,
Ko Jerihe cvetka za solnecem sledi.

E. T.

Drobtine.

Govore, de bo Novomeščanje prosili, naj se njih mesto v čast novorojenega cesarjeviča Rudolfa zopet „Rudolfs werth“ imenuje kakor nekđaj, ko je bilo po cesarji Rudolfu zidano 1365. — Kako se je pa Rudolfs werth

takrat po slovensko imenoval, ali če ni stariga slovenskiga imena, kako se bo odsihmal po slovensko klical? Ali ne morebiti Rudolfovo, adjektivno: Rudolfoviga, Rudolfovemu itd., kakor imamo več enacih lepih imén, n. pr. Tomačevo, Grahovo itd.

Besede sv. Karola Boromeja.

Sinovi! ne po krivici se naši grehi z večnim ognjem kaznujejo, ako ravno so kratki in takorekoč v enim migljeji; zakaj kratki so grehi brezbožnih zato, ker je njih življenje kratko; ako bi pa tukaj vekomaj živeli, bi nikoli ne jenjali grešiti.

Kdor nima miru s svojim bližnjim, ga tudi z Bogom nima. Vse sedanje življenje je vajna šola, v kateri se ni nič družiga učiti, razun dobro umreti. Kako bodo tedaj tisti to zamogli, kateri se nikoli niso učili?

Kdor svete zakramente pogosto prejema in ima sovraštvo do bližnjiga v svojim sercu, ne obrodi sadja ampak perje.

O blagor njim, kateri bi Jezusovo terpljenje zamogli neprenehama premisljevati, kateri bi tega zveličavniga terpljenja vedno pomnili! Prederzmem si reči, bilo bi nekako nemogoče, de bi grešili.

Pravijo: Mladost se mora pustiti, naj izroji. Mladi ljudje se morajo tedaj raniti, de bodo ozdravljeni; morajo poprej strup piti, de bodo potem zdravi; cvetje svoje mladosti naj tedaj satanu dajo, kar ostane, Bogu pustiti? — O nar škodljivši pravilo, o hudičeva znajdba! Ali morebiti drevesa, dokler so mlade, vpregujete, de bi jih potlej naravnali, ko se bodo sterdile?

Molitev k angelu varhu.

Angelček Božji, varh si moj,
Po vikši dobroti sim varvane tvoj;
Razsvetluj in vari le,
Vodi ino vladaj me! Amen.

Papež Pij VII. so 15. vel. travna 1821 za vse čase popolnoma odpustke za vsak mesec in 100 dni vselej ko se molitvico tistim, ki to molitvico vsak dan molijo, ako se skesano spovedo, sv. Rešnje telo prejmejo in za odpustike molijo. Zamore se tudi za duše v vičaj obrniti.

Pogovori z gg. dopisovavci.

O. K.: Indulge audaciae, sta promisso, parce valedudini! — G. J.: Vse enako drevi in davi. — G. K—r: Rajši kot rad, pa se ni moglo. — G. K. T. v G. in g. J. V.: Prejeli poslana dobrotne darove za zamurce, za koje hvaležno roko kušnejo in Boga prosimo, de bi jih stoterno povernil. — G. P.: Prepozno za zdaj.

Mili darovi.

Za afrikanski misijon:

Vse Bogu v čast in v zveličanje duše 8 gold. 12 kr. — Dobrotnica 1 gold. — Balant Kumar 1 gold. — Štefan Kumar 1 gold.

Za misijon gosp. Olivieri-a:

Kdor bo veroval in bo kersen bo zveličan 20 gold.

Duhorske zadeve.

V ljubljanski škofii. Ker so prečastitljivi gosp. korzar in dosedanji duhovni vodnik ali špiritval Juri Volc vodstvo mladenšnice, Alojzjeviše, sprejeli, so namesto njih visokocastiti gospod dr. Henrik Pavker, stolni kaplan, v špiritvala izvoljeni. Gosp. Anton Košmerl pride za duh. pom., učenika kersanskiga nauka in začasn. šolskiga vodja v škofjo Loko; gosp. Em. Rhen za namestniga prefekta v Alojzjeviše.

Ravnokar od gosp. misijonarja Kirchner-ja iz Tersta dosepevi list naznanja, de so ta predragi gospod od 12. t. m. v Lazaretu (kontumacii) v Terstu in v kratkim v Ljubljano pridejo.

Darovi za Knobcherjev spominek prihodnjič.